

»SLOVENE« velja
po pošti na vse strani Jugo-
slavije in v Ljubljani:
za celo leto naprej .. K 84.—
za pol leta 42.—
za četrt leta 21.—
za en mesec 7.—
Za inostranstvo celoletno K 85.—
Sobotna izdaja:
za celo leto K 15.—
za inostranstvo 20.—

SLOVENE

Inserati:
Enostopna pettivrsta (59 mm
široka in 3 mm visoka ali nje
prostor)
za enkrat po K 1-20
uredni razglasi .. po K 1-50
Pri naročilih nad 10 objav
popust.
Najmanjši oglas 59/9 mm K 4.—
Poslano:
Enostopna pettivrsta K 3.—
Izhaja vsak dan izvenredni pe-
nedeljek in dan po prazniku,
ob 5. uri zjutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nebrankirana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, uprava. št. 323.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hrane.
Ljubljanske št. 550 za naročnike in št. 349 za oglase.
avstr. in češke 24.797, ogr. 29.511, bosn.-herz. 7563.

Trifkovič sestavi kabinet.

(Naše telefonsko poročilo.)

Belgrad, 4. oktobra. Designirani mini-
strski predsednik Trifković je, sledeč in-
tencijam opozicionalnega bloka, poskušal
doseči najprej koncentracijski kabinet.
Zato je pozval demokratsko zajednico, so-
cialiste in Črnogorce, da se udeležijo se-
stave njegovega kabineta. Demokratska
zajednica mu je javila, da ne more spre-
jeti njegove ponudbe, ker v njegovi osebi
ne vidi garancije, da se more okoli nje
zbrati za parlamentarno delo zadostno šte-
vilo parlamentarnih organizacij. Socialni
demokrati so izjavili, da ne morejo v Trif-
kovičovo vlado, da pa glede kvoruma ne
bodo delali nobenih težkoč. Isto izjavo so
dali Črnogorci. Vsled tega pridejo sedaj v
poštev za sestavo kabineta opozicionalne
skupine.

Belgrad, 4. oktobra. Danes popoldne
ob 5. uri so se zbrale pri Trifkoviću opo-
zicionalne skupine, katerim je Trifković
dal pregledno sliko pogajanj z drugimi
strankami. Rezultat je bil, kakor je znano
negativen. Nato so pričele stranke raz-
pravo o programu vlade, ki se je končala
s soglasnim zaključkom, da Marko Trifko-
vič sprejme mandat za sestavo kabineta
in da ga bodo opozicionalne stranke moč-
no podpirale.

Belgrad, 4. oktobra. Načelniki opozi-
cionalnih skupin se zberejo jutri ob 8. uri
pri Trifkoviću, da sestavijo listo novega ka-
bineta. Še tekom jutrišnjega dopoldneva
se bo lista kabineta predložila regentu
Aleksandru.

Narodni svet za zase- dno ozemlje.

Danes se setanejo zaupniki in odpo-
slanci beguncev in izseljencev iz od Itali-
janov zasedenega ozemlja v Ljubljani, da
si ustanove svoj Narodni svet. Do sedaj so
se pečali z begunskimi vprašanjem in be-
gunskimi zadevami Posredovalnica za be-
gunce, Pisarna za zasedeno ozemlje in be-
gunski sosveti. Tudi pri poverjeništvu za
socialno skrbstvo je obstojal poseben od-
sek za begunce. Vse te ustanove so vsaka
zase in po svoje reševale begunsko in iz-
seljeniško vprašanje in so stale le deloma
v medsebojnem stiku. Od strani slovenske
in jugoslovanske javnosti sploh se je be-
gunsko in izseljeniško vprašanje reševalo
in pretresalo redko in je od pomladi sem
za javnost skoro spalo. Koroško in prek-
mursko je zainteresiralo vso Slovenijo, na-
še Primorje, solnčna Goriška, Kras, Trst,
Istra pa je vzdihovala in vzdihuje še ne-
prestano pod tujčevo peto. Nazadje je pri-
šel komedijant D' Annunzio in se polastil
Reke, ko je narodno predstavništvo v Bel-
gradu spalo in se v brezdelnem strankar-
skem boju pulilo za ministrske sedeže, ko
se je v Jugoslaviji naznanil kulturni boj,
ki je za sedanje razmere in veliki čas, v
katerem živimo, tako pogubonosni in iz-
ziva samo zavedno krščansko ljudstvo k
odporu in zraven tega še goji lahko ne-
zaupanje do države, ko se je verižništvo in
koristolovstvo razpaslo do bohotnosti.

Zato je v takih razmerah nujno po-
trebna velika in močna organizacija, vseh
beguncev in izseljencev, ki bo najvišja in-
stanca v vseh zadevah begunskega vpra-
šanja, ki bo popolnoma nestrankarska in
bo imela pred očmi le blagobit beguncev,
izseljencev in svoje ožje domovine. Na-
rodni svet čakajo velike in težke naloge.
Reševati bo imel važna vprašanja: nase-
ljeniško, obrtniško, kmečko, stanovanjsko,
dijaško-šolsko. Potrebna bo tudi nekaka
organizacija, da reši nebroj vprašanj, ki
zadevajo zasedeno ozemlje samo — tamoš-
nje gospodarsko, kulturno-narodno življe-
nje itd. — in jih označimo kratko z besedo
»irredenta«. Da bo mogel Narodni svet
rešiti te svoje naloge, ga bo morala domo-
vina podpirati materialno in idealno in v
tem delu bodo imele stranke priliko med
seboj tekmovali. Ta tekma in to delo bo-
sta bogato plačana, saj gre za najzavednej-
ši in najlepši kos jugoslovanske zemlje in
za naše morje, brez katerega ne moremo
gospodarsko živeti.

Roke držati križem in čakati, da Ita-
lija sama doživi notranjo revolucijo in da
se tako reši vprašanje zasedenega ozem-
lja, ki ima danes mednarodno značaj, bi
pomenilo udati se v neizogibno usodo.
Kar bomo sami dosegli, kar bomo sami
storili za rešitev svojih bratov, to bo imelo
veljavo pred svetovnim forumom. Nedolž-
na vera v samoodločbo narodov in sveto
prepričanje o naši pravični stvari nas je
dovolj varalo skozi dolge mesece, naše
dokazovanje, da smo Jugoslovani in zlasti

Slovenci v notranjem revolucionarnem de-
lovanju razbili Avstrijo, nam je tudi bore
malo pomagalo pri antanti.

Mnogo vprašanj bo moral torej rešiti
Narodni svet, mnogo dela ga čaka.
Želimo, da ga vsled tega podpira vsa
javnost brez razlike strank.

Dr. I. Č.

Srbska radikalna stranka o centralizmu.

»Samouprava« je v polemiki z »De-
mokrati« označila stališče radikalne
stranke v vprašanju narodnega edinstva
in notranje ureditve države tako-le:

Velik pogrešek naših demokratov je v
tem, da mešajo dva pojma: etnografijo in
zgodovino. Ako tega ne bi delali, ne bi
prezrili toliko važnih stvari. — Za belgijs-
ke Valonce n. pr. moremo reči, da tvorijo
po jeziku, ki ga smatrajo naši demokrati
kot glavno obeležje našega narodnega
edinstva, etnografično celoto s Francozi,
ravnotako kakor se nam predstavljajo
Nemci, Francozi in Italijani v Švici s sta-
lišča etnografije kot tri popolnoma jasne
narodne individualnosti. Vendar so ro-
manski Valonce, kakor vemo, ustvarili z
germanskimi Flamci belgijsko narodnost
(Belgijce), a iz treh jasnih etnografskih
individualnosti so zgodovinski činitelji
napravili v Švici švicarski narodnost (Švi-
carje). Ta dejstva nas uče, da se etnogra-
fija in zgodovina niti ne krijeta vselej, niti
se ne moreta kriti. V tem oziru imamo
neredko ravno nasprotno tistemu, kar bi
mogli pričakovati: etnografija in zgodo-
vina se moreta križati in druga more iti
preko prve ter ustvariti in utrditi nove
zveze.

Ravnotako moremo tu omeniti nem-
ško zedinjenje, ki je zgodovinsko mlada
tvorba, kot dokaz v pravcu, katerega mi
naglašamo. Ko so se Nemci po vojni leta
1870. zedinili in ravno na način, po ka-
terem se je to zgodilo, se je pokazalo še
enkrat, kako zgodovina ne mora iti ravno
vstric z etnografijo. S tem hočemo reči,
kako v toku zgodovine upravno-politične
vezi posameznih narodov niso in ne mo-
rajo biti popolnoma aдекватne tistemu,
kar bi se moglo logično pričakovati in za-
htevati s stališča narodnega edinstva. Z
drugimi besedami se to pravi, da nikakor
ni treba biti proti narodnemu edinstvu,
ako se v organizaciji države gotovega na-
roda dopušča odmaknitev od najstrožje
centralizacije, ki bi se mogla smatrati s
stališča etnografskega narodnega edin-
stva kot najlogičnejša.

Nemci so bili n. pr. v gotovi meri bolj
zreli za narodno zedinjenje nego smo da-
nes mi. Nemški narod je bil v času svo-
jega zedinjenja na višji stopnji civiliza-
cije nego je danes naš narod. Razen tega
so imeli Nemci pred svojim zedinjenjem
skozi dolgo dobo zgodovine jačje medse-
bojne zveze nego mi — ne samo kulturne,
nego tudi zgodovinsko-politične. Dasi ne
v popolnoma modernem smislu besede,
moremo za Nemce reči, da so bili že tudi
pred svojim zedinjenjem 1870 imeli neko
obliko državnega edinstva, ko so skozi
dolge dobo svoje zgodovine volili svojega
cesarja, pa naj ta car tudi oddaleč ni bil
stvarni gospodar celokupne nemške zem-
lje. Naš narod skozi celih 13 stoletij ni
imel niti sence kake take zveze. Še več
— mi niti do danes še nismo stekli skup-
nega narodnega imena, katero so imeli
Nemci že davno pred svojim zedinjenjem
pod Bismarckom in Hohenzollernci.

Kakor vemo, je pa moral nemški na-
rod vzlic vsej svoji veličini po številu in
kulturni pri oživetvarjanju svojega zedi-
njenja priznati zgodovinskemu razvitku
posameznih svojih delov celo vrsto kon-
cesij. Tako so v 22 zaveznih državah ob-
držali ne samo vse deželne zbornice, kljub
temu, da se je ustanovil skupni državni
zbor, marveč se je ohranilo tudi vseh 22
dinastij, ki so zletele še-le v viharju po-
raza v današnji vojni.

Dasiravno so Nemci pristajali na kon-
cesije celo svojim dinastijam, jim ni prav
nič škodilo; o tem se moremo ravno sedaj
prepričati. Kajti kakor krvav in težak
poraz so Nemci sedaj pretrpeli, vendar
niso še nikdar tako živo čutili kakor da-
nes, da so en sam narod. Nagnenje av-
strijskih Nemcev, da stopijo v sestav nem-
ške domovine, ko je le-ta v taki bedi,
kakor je danes Nemčija, najbolje doka-
zuje, kako niti popolnoma ločeno življe-
nje ne more ubiti zavesti o edinstvu, a
kamo-li bi to moglo biti v državi, ki ni
popolnoma centralizirana.

A poleg tega je treba imeti na umu,
da nemški državni zbor niti oddaleč ni
imel tistih širokih pravic, glede katerih
se vsi stranjamo, da jih mora imeti naš
parlament. Iz nemškega državnega zbora
se namreč do zadnjega zloma Hohen-
zollerncevega nikdar ni morala sestaviti pa-
lamentarna vlada, to se pravi, vpoštovati
parlament, marveč je sestavo izvršil car,
a državni zbor se je prilagajal vladni in
jej delal večino, ne pa vlada njemu in nje-
govi večini. Mi smo pa v tem vsi složni: da
moramo imeti poleg skupnega parlamenta
tudi skupno strogo parlamentarno vlado.
Tako oktroirani državni zbor je bil v Nem-
čiji jako važen element nemškega držav-
nega in narodnega edinstva — zakaj bi

LISTEK.

Narodni „Križev pot“ ko- roških Slovencev.

Piše dr. Val. Rožič.

(Dalje.)

12. Na železnici.

Ob tri četrt na šest sva se odpeljala
iz Ramingsteina, to je tretja postaja — če
se ne motim — od Mauterndorfa na Solno-
graškem. Železnica je lokalna — deželna
— takozvana »Murtalbahn«, ki pelje do
drž. postaje. Unzmarkt na Štajerskem, ka-
mor sva prispela okrog 11. ure ponoči.

Na drugi — zadnji solnograški postaji
v Predelici (Predlitz) je prišel v vlak kon-
trolni žandar, toda brgal se je bolj za »iz-
tihadpljanje« živil kot za potne liste. Šel
je mimo naju brez vprašanja in videl sem,
kako je z veseljem občudoval najine pla-
vice, ki so bile še čisto sveže. »Hvala
Bogu in nemškimi plavicam«, sva oba na
tihem vzdihnila, in odšel je prvi nepridi-
prav s puško in bajonetom pri vratih ven.
— Zadremala sva in sanjala. Tovariš Ren-
ko je celo »dreto« vlekel. Jaz pa sem pri-
sluškoval na vse strani, kaj golčijo potniki.
Nekaj čez deseto uro smo že v Unzmarktu.
Izstopiva, kupiva nove vozne listke do
Brucka na Muri. Nekaj časa čakamo na

vlak na drugem peronu. Hodila sva vsak
zase in nič govorila. Bilo je temno. Priso-
piha vlak. Vstopimo. V Št. Mihelu in na
dveh prihodnjih postajah naju je prišel
opazovat neki avstrijski stotnik. Midva
sva se delala, kakor bi spala. Občudujoč
zopet najine plavice — naju je pustil brez
ogovora v miru. Tu na križišču železnice
strogo kontrolirajo tujce radi (vrtihadpljan-
ja) boljševiške agitacije in kar pač moti
mlado avstrijsko republiko. Oj te srečne
plavice!

Ob dveh po polnoči smo bili že v Bruk-
ku. Izstopimo! Na kolodvoru opaziva okrog
sto Amerikancev-Jugoslovancev-Hrvatov,
ki so se vračali iz Amerike. Imeli so vse
polno kovčkov in razne priloge. Brzo se
pomešava med najine sorodne brate, se
poleževa po tleh in dremljeva in gledava,
vse obenem. Zopet sva imela srečo, rešili
so naju Amerikanci — ki so se tudi vra-
čali nazaj k svoji novi materi Jugoslaviji.
Pomešala sva se na peronu med nje, da
naju ni zapazilo kako pozorno oko postave,
ker nemške žandarmerije je na vseh ko-
lodvorih dovolj — preveč. — Zopet smo v
vlaklu proti Gradcu. Vozne listke sva vzela
samo do Gradca. Bilo je proti jutru. V
vlaklu vpraša neki gospod dve dami, če
imata legitimacije za Gradec, ker v Grad-
cu je osem žandarjev na kolodvoru — pri
številki osem sva se skoro onesvestila —,
ki strogo kontrolirajo vsakega tujca, ali ima

predpisane potne listine. — (Zdaj se vozi
tudi boljša gospoda v Avstriji v III. raz-
redu, pravijo, da ni tak »dren« kot v I. in
II. razredu. Bili so ti trije sopotniki — vsi
Dunajčani). — Torej — Gradec — žen-
darji — legitimacije! —

Toda midva sva imela za ta neprije-
nil sem torej tovariša Renkota ter vzdihnil:
ten slučaj — srečaj tudi svoj načrt. Dreg-
Gösting! — Domenila sva se že preje, da
za vsak slučaj izstopiva eno postajo pred
Gradcem, torej v Göstingu, dasi se nama
niti to ni zdelo dovolj sigurno za najine —
brezlegitimacije. Korajža velja, nekaj mo-
ra človek riskirati, ker hoditi nisva mogla
skoro nič, tako sva bila oslabela od pota
prečutih noči in praznega želodca! Gö-
sting! Izstopiva. In kdo še izstopi? Tudi
tiste dve »fini« dami, ki sta se še pred
eno uro širokoustile, da imata vse potreb-
ne »pose«! S tovarišem Renkotom sva se
na tihem spogledala in ostala malo zadaj.
Žendarjev na postaji v Göstingu ni bilo!
To je bilo več vredno kot deset dobrih
kranjskih klobas — za zajutrek. — Greva
polagoma, počasi do tretje električne po-
staje. Tu se skobacava v električni voz —
konduktorja sta občudovala najine pla-
vinke in plavice, iste duševne simpatične
ovacije nama je posvečalo z očmi tudi ra-
dovedno vstopajoče in izstopajoče občin-
stvo, ki je šlo na delo. Midva sva pa seveda
tudi z zadovoljstvom in s skritim, pritaie-

nim smehom ponosno kvitirala ljubeznjiva,
tiha, germanska sočustva in občudovanja
zaradi — plavice! —

13. Pri zastopništvu Jugoslovancev v Gradcu!
Jakominiplatz! Na cilju. Oddahnila
sva se.

Zavijeva jo takoj zraven v bližnji
Klosterwiesgasse. Tu je v hiši št. 5/I. za-
nost tja! To je bilo naš prvi cilj in pristan!
stopništvo Jugoslovancev. Hitela sva narav-
Toda hišna vrata so bila še zaprta, bilo je
ob pol 8. uri zjutraj. Greva v neko zakonito
kavarno na koncu ulice. Spijeva vsak eno
črno kavo, bele seveda nisva dobila. Ta
kava je bila po dveh prečutih nočeh na-
jina druga topla jed. — Prva prejšnji dan
zjutraj skoro ob istem času pod Kačjim
prelazom. — Ob pol devetih hitiva zopet
na zastopništvo Jugoslovancev. Bilo je že
odprto, toda zalibože — nastavljena je bila
tudi že cela, dolga vrsta ljudi, večina se-
veda Nemcev, ki so hoteli iti v Jugosla-
vijo. Tudi midva sva hotela dobiti tu svoje
»nove« potne listine. Po dolgem ostrem
prerekanju z rediteljico-Nemko pred pi-
sarno, ki je imela občinstvo dresirano kot
na »špagi«, se mi je konečno posrečilo
brez njenega dovoljenja udreti v pisarno.
Mudilo se mi je zato, ker sem na stopni-
cah od čakajočih strank nehoti zvedel, da
gre ob pol 11. vlak proti Mariboru! — Le
naprej!

(Dalje.)

potem naš skupni parlament s strogo parlamentarno vlado ne bil vstanju, da nam jamči vsaj toliko, kolikor se je to posredilo doseči Nemcem z ustanovo takega oktroiranega jim državnega zbora? — Nič manj važen ni drugi moment. V etnografsko popolnoma različni Avstroogrski ni bilo niti sledi kakšnega temeljnega ravnopravnosti izvoljenega skupnega parlamenta za celo državo. Še manj se je morala iz tega parlamenta sestaviti parlamentarna vlada. In zopet si lahko misli demokratični člankopisec usoja, da žali svojo deželo in narod trdeč, da bo naša država nova Avstroogrška, ako se do zadnje pičice ne uvažuje najstrožje centralistično stališče naših demokratov!...

Edini slučaj, v katerem bi mogel fneti prav, kakor se zdi na prvi pogled, demokratični člankar, bi bil ta, ko pravi: da bi nam bilo nemogoče izvršiti notranjo razdelitev, ako bi spoznali za potrebno, da dopustimo gotove pokrajinske in plemenske individualnosti. Ako so — vzmimo samo ta primer — Hrvati in Srbi v resnici samo en narod, potem se zares zdi nemogoče, potegniti med njimi delilno črto, ki bi bila s stališča etnografije kolikor toliko opravičena in bi omogočila na eni strani jasno opredelitev Hrvatov in na drugi strani jasno opredelitev Srbov. Kakor je se pa na prvi pogled zdi nemogoče, potegniti tako črto, se pa to nasprotno izkaže kot čisto lahko delo, čim se namesto izključne etnografije vzame v poštev še zgodovina, katero naš demokratični člankopisec popolnoma zanemara. Na tem mestu ni mogoče in tudi danes ni še prišel trenotek, da bi razlagali: kako bi se ravno moralo in zlasti: kako bi bilo mogoče, potegniti to mejno črto. Reči hočemo samo, da v tem pogledu etnografija ne bi morala biti v zmoto, marveč naravnost v olajšavo, ker bi bilo dosti postranska stvar: dali na eni strani mejne črte, med Hrvati ostane toliko in toliko Srbov in na drugi strani zopet med Srbi toliko in toliko Hrvatov.

Nato se »Samouprava« še enkrat izrečno in odločno zavaruje proti mnenju, da bi se hotela z gornjimi izjavami dotikati ali načenjati vprašanje podrobne organizacije oziroma razdelitve; za to še ni prišel čas: »Tu hočemo samo pripomniti, da ob nekoliko dobre volje na vseh straneh izvršitev dela v tem pravcu ni videti niti zelo komplicirana niti zelo »težka«. Tako završuje »Samouprava«.

To so velevaže izjave glavnega glasila radikalne stranke, ki kažejo mnogo več modernega duha in razboritega razumevanja razmer v naši novi domovini, nego ga najdemo pri dogmatičnih demokratičnih centralistih.

Italijanska armada za D'Annunzia.

LDU Haag, 4. oktobra. Holandski Nieuw Bureau javlja iz Pariza: Na sestanku poveljnika 26. armadnega zbora generala Gandolfa z načelnikom štaba D'Annunzia je bilo dogovorjeno, da bodo italijanski vojskovodje v slučaju jugoslovanskega napada na Reko podpirali D'Annunzia. Ta sklep, ki je bil objavljen, ne dopušča nobenega dvoma, da stoji italijanska armada za D'Annunziom. Tudi glasovanje mornarjev vojne mornarice v Benetkah, kjer je zasidran glavni del italijanske mornarice, je dalo ogromno večino D'Annunziu. Postopanje D'Annunzia se opazuje z veliko napetostjo, ker lahko povzroči vsak hip vojno. Brezdvomno je, da so mnogi pristaši D'Annunzievi nasprotniki monarhističnega sistema, tako da lahko zadobi položaj revolucionarni značaj.

Razna poročila.

Wilsonova bolezen.

LDU Washington, 4. oktobra. (Dun. KU — Brezlično.) Zdravniško izvestje iz Bele hiše se glasi: Predsednik Wilson se ne počuti dobro. Prebil je ves dan v postelji. Dr. Grayson izjavlja, da je bolan vsled prenapora in da je njegova bolezen v zvezi z influenco izza meseca aprila v Parizu, od katere ni nikdar popolnoma okrevan. Na predavanjskem popotovanju je predsednik Wilson precejval svoje moči in je vsled nervozne onemoglosti obolel. Da se ozdravi, bo treba še mnogo časa popolnega miru.

Stališče Ljenina trdno.

LDU Nauen, 4. oktobra. (Brezlično.) Zastopnik sovjetske vlade v Stockholmu, Frederick Stroem izjavlja, da je popolnoma neutemeljena vest, da bo sovjetska vlada odstopila. Stališče Ljeninovo je trdnješe, kakor kdaj prej.

Preokret v poljski zunanji politiki.

LDU Krakov, 3. oktobra. (Dun. KU) »Goniec Krakowski« javlja iz Krakova, da je v poljski zunanji politiki opaziti preokret k boljšemu. Ne da bi mogli poročati posameznosti, moremo toliko reči, da se

je težišče polske politike obrnilo v London. Ministrski predsednik Paderewski je v Londonu prejel iz Varšave resne instrukcije glede poljsko-angleških pogajanj, ki imajo za smoter določitev vzhodnih mej Poljske.

Ogrski socialisti prosijo za ententno policijo.

LDU Basel, 4. oktobra. (ČTU) Ogrski socialistični vodja Garamy se je izrazil na pram dopisniku »Matina«, da je poslal ministrskemu predsedniku Clemenceauju pismo, v katerem ga prosi, da pošlje na Ogrsko policijske čete pod francoskim, angleškim ali ameriškim poveljstvom. Obenem je poslal pismo tudi Longuetu in Renaudelu, v katerem ju prosi, da tem odredbam ne ugovarjata.

Preosnova nemške vlade.

LDU Berlin, 4. oktobra. (Dun. KU) Na predlog državnega kancelarja je državni predsednik poslanca in bivšega državnega ministra Schifferja imenoval za državnega ministra pravosodja, poslanca Kocha za državnega ministra notranjih poslov in je obenem ministru Schifferju poveril zastopstvo državnega kancelarja.

Izpraznitev Baltikuma.

LDU Nauen, 4. oktobra. (Brezlično.) Nemški odgovor na ententno noto glede izpraznitve Baltikuma bo oddan menda v soboto. General Eberhard, naslednik generala von der Goltz, je dobil povelje izvesti izpraznitev Baltikuma.

Nemški vojni arhiv.

LDU Nauen, 4. oktobra. (Brezlično.) Za ohranitev nad pol milijona zvezkov obsegajočih listin in aktnege materiala razpuščenega velikega generalnega štaba, se ustanovi poseben državni arhiv, podrejen nemškemu notranjemu ministru. Gradivo je neprecenljive vrednosti in kulturno zgodovinskega pomena. Njegova ohranitev je enako zanimiva za znanstveno raziskavanje za inozemstvo, kakor za Nemčijo.

Neuspešna stavka.

LDU Berlin, 4. oktobra. (ČTU) Vesti z raznih strani soglašajo v tem, da je neuspešnost stavke angleških železničarjev vedno jasnejša in njen konec čimdalje bolj negotov. Vse prebivalstvo se trudi, da se promet vzdrži. Včeraj je bilo možno odposlati 2000 železniških vlakov. Vsi družabni krogi se prizadevajo ohraniti javno življenje v običajnem teku.

Politične novice.

+ Resolucije tabora zastopnikov iz zasedenega ozemlja. I. Zastopstvo celokupnega ljudstva iz po Italijanih zasedenega ozemlja, zbrano na velikem taboru v Ptuj, dne 25. septembra 1919, protestira enoglasno proti brezbriznosti, katero kaže večina poklicanih faktorjev Jugoslavije glede vprašanja celega po Italijanih zasedenega ozemlja, oziroma prizadetega naroda ter izraža svoje ogorčenje nad notranjo razkosanostjo v prednjačenju za politično hegemonijo. Ne interes celokupnosti, ampak starokopitno nenarodno pehanje po osebnih koristih je gonilna sila v gotovih krogih. Od vojske izžerpani narod, pred vsem pa mi, iz svoje zemlje pregnani Jugoslavlani, s studom in trpkostjo gledamo to počenje, ter dvigamo danes svarilen glas proti istemu, ker dnevi so štetí ko pade kocka naše narodne usode. Mi jugoslovanski begunci in izgnanci smo edini v namenu, da si izvojujemo z vsemi, po naravnih zakonih znasiljenemu pri-pustnimi sredstvi, pravico na zunaj in na znotraj, da pošljemo na lastno odgovornost naše zastopnike v Pariz, ter organiziramo to narodno delo doma in pri svojih bratih na severu za našo rešitev. Ideal naše misli je francoski narod, ki je z narodnim zastopstvom v Lotaringiji in Alzaciji dokazal kaj znači volja naroda ter izvojeval na ta način osvoboditev omenjenih provinc. Sram nas je, da nam v tem oziru prednjačijo zastopniki ljudske volje na Koroškem, ki so na lastno pest izvojevali s svojimi, po narodni volji izvoljenimi delegati v Parizu več, nego naši oficijelni zastopniki, ter smo zaupajoč na lastno silo in pomoč severnih bratov, pričeli takoj rešilno delo v navedenem smislu. Pozivljamo Vas, zastopnike Jugoslavije na pariški konferenci, da poročate naši javnosti o tem, kaj se je storilo v Parizu za našo sveto stvar ter prisegamo, da ne odjenjamo, dokler ni vse jugoslovansko ozemlje rešeno iz rok zakletega sovražnika na jugozapadu.

II. 1. Zastopstvo celokupnega ljudstva se zgraža nad kratkovidno in kruto obsodbo pariške konference glede narodnostnega vprašanja in času neprimernege podjarmljenja enega najinteligentnejših narodov, ki prihaja v poštev pri strašni operaciji izvršeni od ljudi nepoznavajočih duš tega naroda in opozarja na nemoralnost zahtev imperijalističnega po židih inspiriranega Rima. 2. Velika skupščina konstatira, da so vse velesile zastopane na mirovni konferenci dale popolno svobodo

divjaškim narodom (Indija, Hindustan, Afrika) in so jih stvorile v posamezne države s popolno svobodo v narodnostnih, verskih in upravnih vprašanjih. V očigled temu s dviga celokupni naš narod kot en mož proti aspiracijam Italije napram prizadetin Slovanom in je pripravljen z vsemi sredstvi, naj si bode tudi z življenjem, zagurati si svojo neodvisnost in svobodo za po Italijanih zasedeno ozemlje, ki je izključno naša last. 3. Opozorjamo velesile, da je naš protest čin obupanega človeka — in v to so nas dovedli činitelji mirovne konference. — 4. Ne iščite izhoda iz sedanjih negotovosti z sofističnimi formulacijami potrebe imperijalizma; izvršite ko naš narod želi — kulturno delo — in izvajajte iz grozot vojske pravico, da težko preizkušeni naš narod pride v mirno delovanje in se mu povrne, kar je po krivici dosedaj izgubil. — Narodni svet Jugoslovanov za po Italijanih zasedeno ozemlje. Ptuj, dne 3. oktobra 1919. Dr. Jenko, t. č. predsednik.

+ Stojan Protič je imel včeraj v belgrajskem hotelu »Pariz« ekspozé o notranji in zunanji politiki. Ekspozé je zbudil veliko senzacijo.

+ Imenovanje hrvatskih škofov. — »Riječ SHS« poroča, da je papež ustavil bulo o imenovanju Aksamoviča za škofa v Djakovu in Nyaradija za škofa v Križevcih. To vprašanje se bo rešilo po končanem miru.

+ Dr. Tavčar in Gospodarska zveza. Z ozirom na polemiko, ki jo je začel dr. Tavčar z Gospodarsko zvezo, smo od tega zavoda prejeli naslednje pojasnilo: Gospodarska zveza, ki je vsako leto pred vojsko in med vojsko izvažala v večji množini kranjski krompir, je dobila od trgovinskega ministrstva letos nekaj izvoznice. Da je ta zavod prejel izvoznice, ni nikakor moglo škodovati preskrbi domačega prebivalstva, saj je znano, da se je vsako leto pred zimo izvozilo na stotine vagonov našega krompirja; to je bil in bo eden izmed naših redkih eksportnih produktov. O kakem oškodovanju našega konsuma se da tem manj govoriti, ker je G. Z. izvozila 10 vagonov zgodnjega krompirja, ki se ni zanj nihče brgal in bi bil zaradi neugodnih vremenskih razmer doma segnil, ter vrhu tega le 29 vagonov poznega krompirja. Gotovo bo tudi dr. Tavčar priznal, da ta malenkostni izvoz ni mogel vplivati ne na ceno, ne na primerno oskrbo ljubljanskega prebivalstva. Omeniti moramo še eno okoliščino, ki jo je g. župan prezrl. Krompir se je izvozil le proti kompenzaciji soli in vžgalic, katerih dveh predmetov je v Ljubljani morda manj nego krompirja. Gospodarska zveza služi le svojem cilju, če pravočasno preskrbuje prebivalstvu predmete, katerih pomanjkanje bomo v do-glednem času živo občutili. Končno moramo še omeniti, da bo Gospodarska zveza, kakor vsako jesen tudi letos postavila na ljubljanski trg večje množine krompirja.

+ Proti bivšim konfidantom. Zagrebška komisija za ugotovitev konfidantov in denuncijantov v službi narodnih sovražnikov za časa vojne je imela 24. septembra sejo, na kateri je sklenila, da bo od deželne vlade iznova zahtevala, naj preskrbi spise bivšega vojaškega poveljstva v Zagrebu, ki so se poslali v Belgrad; istotako naj preskrbi vse spise velikih županov, vojaških sodišč in narodnega sveta, ki se kakorkoli nanašajo na konfidente in denunciant. Preko očitkov mitroviške »Srbije«, da komisija nič ne dela in niti noče delati, je prešla komisija na dnevni red. Že došle spise je komisija po žrebu razdelila med svoje člane, a uspehi preiskave se ne objavijo, dokler ne pridejo spisi iz Belgrada.

+ Graški Nemci se vdajajo. Kakor se nam poroča iz Gradca, so dobili ondnotni Slovenci od vlade nalog, naj v najkrajšem času Gradec zapustijo. Po posredovanju jugoslovanskega zastopnika, ki bi se istotako moralo izseliti, in protestu, ki ga je vložilo pri deželni vladi štajerski z grožnjo, da za enega Slovenca iztirajo deset Nemcev iz Jugoslavije, se je glavar Rintelen vdal in obljubil, da prekliche dotični odlok. Naslednje dni so bili zastopniki poklicani k uradu na posvet, kako bi se olajšala tudi dobava potnih listin, kar bi bilo ne samo potrebno, ampak tudi zelo nujno zlasti glede potovanja naših podanikov. Le priporočati je, da bi naša vlada v tem pogledu šla zastopništvu na roke. Pri enem posvetovanju se je vladni zastopnik tudi izjavil, da bo poskrbel za to, da bodo jugoslovanski visokošolci kakor doslej lahko obiskovali visoke šole, a zato bi se morala vlada Jugoslavije zavzeti, da pošlje vsak mesec 8 vagonov trboveljskega premoaga v Gradec. Glede te točke se je zglasil zastopnik Jugoslovanov v Gradcu ravnatelj Jelčič pri tukajšnji dež. vladi.

+ Berchtold dolži Nemčijo, da je zakrivila svetovno vojsko. Grof Berchtold je izjavil poročevalcu lista »Feuille« v Ženevi, da je Nemčija pritiskala na njega za odločen nastop proti Srbiji. Rekel je: »V razgovoru z nemškim veleposlanikom Tschirskim se mi je namignilo, da zavisi obstoj aliance od naše energije. Nič niso

hoteli čuti o zavezniku, ki obsodi samega sebe na smrt. Tschirsky je delal več avstrijske politike, kolikor bi bilo potrebno. Avstrija je sprejela tretji Greyev predlog z dne 29. julija; predlog je bil identičen s pismom cesarja Viljema z dne 28. julija, v katerem je cesar poudarjal, da je odgovor Srbije zadovoljiv. Tschirsky je dobil Greyev predlog 30. julija. Precej so poklicali Tiszo iz Budimpešte, ki se je pripeljal na Dunaj 31. julija popoldne. Cesar Franc Jožef, s katerim sem govoril, je rekel, da se Greyev predlog ne sme prezreti, četudi zahteva od Avstrije velikih žrtv. Sprejeli so ga pod pogojem, da se bodo nadaljevale proti Srbiji vojaške operacije. Grey je tudi to pričakoval, da naj Avstrija začasno zasede Belgrad. Avstrija je to isti dan predlagala Rusiji, ki pa pogojev ni sprejela, ker očitno ni verjela avstrijskim zagotovilom, da ne namerava osvojiti. Uredniku Debitu v Ženevi je izjavil grof Berchtold: Stari nemški veleposlanik Tschirsky je leta 1914 preveč občeval z visokimi avstrijskimi častniki, ki so vplivali na njega; če bi tega ne bilo, bi b'c morebiti mogoče po tretji Greyevi noti izogniti se vojski, kar sta želela nemški in avstrijski cesar.

+ Spremembe v nemški državni vladi. Demokrati bodo prevzeli justično ministrstvo, namestništvo kancelarja, notranje ministrstvo in novo ministrstvo, ki bo izvedlo mirovne pogoje, posebno obnovitev severne Francije in Belgije.

Dnevne novice.

— V imenu narodnega sveta za Koroško nas prosi kap. Dolar, naj ustavimo pošiljanje »Slovenca« tistim prejemnikom na Koroškem, ki dobivajo list brezplačno. S prihodnjo številko bomo tej želji ustreli. Toliko dotičnim, ki se jih tiče, v vednost.

— Umeščen je bil na župnijo Žužemberk ob priliki sv. birme dne 28. septembra g. Karel Gnidovec.

— Za naše vojne ujetnike. Za konec meseca oktobra se pripravlja velik shod v Ljubljani za vse naše vojne ujetnike, na katerega našo javnost že danes opozarjamo. Silno žalostna poročila prinašajo zlasti z Laškega vrnivši se ujetniki. Stradanje je vedno hujše, ravnanje z njimi vedno bolj sovražno in nečloveško; zato se nesrečnežev polasča obup. Koliko imamo med temi rojaki nadobudne mladeži, srednješolcev, abiturijentov, akademikov (samo od 17. pešpolka okoli 50), ki izgubljajo čas in zdravje! Za njihovo gmočno podporo nima naša javnost ne smisla, ne srca. Nihče ne misli na to, da se bodo vendar enkrat začeli vračati domov, fizično in moralno ubiti, mnogi izmed njih na ceste vrženi, brez vsake pomoči. Zato kličem vam vrnivšim se ujetnikom-tovarišem: Na noge, na pomoč nesrečnim tovarišem. Poročajte meni o vseh vnebovpijočih krivicah, katere ste gledali v ujetništvu: Koliko je bilo ustreljenih, ali jih pomrlo vsled lakote; pretepajo celo naše častnike v zaporih. Za štajersko se pripravlja shod istodobno v Celju kot središču. Gradivo naj se pošlje g. dr. Juvanu (pri odvetniku Leskovarju — Maribor). — Naprošajo se vsi listi, da nas podpirajo pri tej akciji, tudi hrvatski in srbski, da se dvigne vsa Jugoslavija in pomaga nesrečnim trpinom. Zlasti vsi inteligentni vrnivši se ujetniki naj zastavijo vse svoje moči, da se stvar dobro izpelje! — M. Škerjanec.

— Razmere na realki. Na napade v »Sl. Narodu« in »Napreju« glede učenca Skodlarja, ki si je mesec maja hotel vzeti življenje, ker ga je kakor net preganjali, prinašamo pismo, ki ga je Skodlar pisal svojim součencem na dan samomora. »Cerkve slabi človeka duševno. Ona je sovražnica prostemu razvijanju človeškega duha, zato je na najnižji stopnji človeške kulture. Človek je revnejši od živali, trpi pod strašnim jarmom kulturnega nazadnjaštva! Kako naj človek živi, ki ima veselje do lastnega razvijanja! Nemogoče! Moje največje veselje je bilo, ako sem mogel prosto razmišljati. V takih časih mi je večkrat prišla na misel človeška usoda. Z go-lim razmišljanjem sem spoznal, da človek ne živi zase; koristi lastnega življenja on ne uživa. Živi za narod, za svet. Edino vsi skupaj so zmogni uživati delo posameznega. Meni ni bilo usojeno, da bi koristil drugim. So me zato preganjali. Prva stvar, katere sem se z vsemi močmi lotil, je bil boj proti cerkvi. Najbolj so se mi smilili šolci, kateri so enako, kakor jaz, trpeli pod krutim verskim jarmom. Skušal sem zastopni večkrat odnesti malika (križ) iz šolske sobe, a vselej mi je nekaj klerikalnih pokvarjenih dijakov to preprečilo. Hotel sem se žrtvovati, a sem bil premajhen, nezmožen narediti v soli preobrat. Kar mi je bilo mogoče, sem storil. Moči so mi zdaj opešale. Spoznal sem samega sebe, uvidel sem, da sem na svetu nepotreben. Več sovražnikov, kakor jih imam, si nisem hotel nakopati. Zatorej se poslavljam od Vas, prijatelji. Mislim, da boste Vi bolj energični, nego sem bil jaz; upam, da boste Vi končali, kar sem jaz hotel pričeti. — Skodlar I. r. 30. 5. 1919. — Če je

križ na steni šolske sobe Skodlarja tako bodel v oči, da ni mogel strpeti, za to ni nihče odgovoren.

— **Dovolj moke!** Po informacijah s pristojnega mesta je dospel včeraj večji transport žita, ki se je razposlalo že v mlino. Danes se pripelje nadaljnji transport in v nekaj dneh še 90 vagonov. Tako bo prihodnji teden dovolj moke na razpolago. Cene za moko ostanejo neizpremenjene, take, kakor so bile pred transportno krizo.

— **Iz Dobrepolj.** Piše se nam: Tukajšnjim občanom se čudno zdi, da smo tisti, ki spadamo pod kočevski okraj, v vseh rečeh od drugih okrajev tako različni. Ne dobimo ne sladkorja, ne tobaka. Po drugih okrajih je drugače. V bližini so občine ljubljanskega okraja, te so dobile redno vsak mesec sladkor in tobak, pri nas smo pa tekoče leto več mesecev zaostali. Meseca avgusta je bil sladkor po 8 K kg, a ga nismo dobili, pač pa so ga mesec septembra nakazali na osebo po pol kilograma po 12 K. Kje je naš sladkor za mesec avgust, ki je bil cenejši za 4 K? Ako se nekateri kraji prezirajo, naj se tudi v zemljiških in drugih davkih, česar pa gotovo ne bomo dočakali. Ljudje domnevajo, da je naš zaostali sladkor kje pod roko prodan, zakaj v Ljubljani se dobe gotovi ljudje, ki imajo vedno sladkorja na razpolago: to pričajo naše ženske, ki ga za visoko zameno dobe kolikor hočejo. — S tobakom je isto. Trgovci ga ne dobe, pač pa imajo gotove ženske vsakovrsten tobak za visoko zameno. Kje te ženske dobijo tobak? To je trgovina pod roko. Zahtevamo torej od pristojne oblasti, naj potrebno ukrene.

— **Draginjske doklade užitinskih uslužbencev.** Užitninski uslužbenci na Kranjskem so se v »Slovincu« od petka dne 3. oktobra t. l. obrnili na podpisane kot predsednika komisije za začasno vodstvo in likvidacijo deželne uprave s prošnjo, da bi jim izposloval enake draginjske doklade, kakršne so bile dovoljene mestnim uslužbencem v seji občinskega sveta ljubljanskega dne 30. septembra t. l. V pojasnilo zadeve smatram za potrebno, da objavim sledeče: Komisija za začasno vodstvo in likvidacijo deželne uprave nima več samostojnega proračuna, temveč je od 1. junija t. l. vezana pri svojih izdatkih na tiste kredite, ki so vstavljeni v proračun državnih dohodkov in izdatkov kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovincov za leto 1919/20. Takoj ko je bila uveljavljena naredba ministrskega sveta z dne 28. junija 1919 o novih draginjskih dokladah, je komisija vzela v pretres tudi vprašanje draginjskih dokladov za užitninske uslužbence. Pri tem komisija ni smela prezreti, da je užitninski zakup vsled draginjskih dokladov, izplačanih užitniskim uslužbencem l. 1918. v znesku 299.889 K, pasiven in da je znašala leta 1918. čista izguba 154.768 K. Ker so bile s 1. majem 1919 vsem užitniskim uslužbencem draginjske doklade zvišane za 100%, ni dvoma, da bo izguba za leto 1919. še večja kot leta 1918., kajti dohodki zakupa se niso zboljšali. Če bi se priznale užitniskim uslužbencem od 1. julija 1919 dalje nove draginjske doklade, bi znašala skupna potreba na draginjskih dokladah za leto 1919. okroglo 513.468 K, v primeri z dokladom leta 1918. več za okroglo 213.578, čista izguba bi se torej leta 1919. zvišala na 368.346 K, oziroma, ker bi se užitninski uslužbenci pomaknili na višje plačilne stopnje, na okroglo 400.000 K. Za tako izgubo ni bilo nobenega pokritja v državnem proračunu, ki je bil, kakor rečeno za komisijo od 1. junija 1919 dalje obvezen. Iz lastnega polnomočja komisija doklad ni smela dovoliti in se je zato obrnila na deželno predsedstvo, ki ima vrhovno nadzorstvo nad njo, proseč jo, naj odloči, če je nove draginjske doklade izplačevati užitniskim uslužbencem. Dotični dopis je deželno predsedništvo odstopilo poverjenstvu ministrstva financ za Slovenijo in Istro v Ljubljani, ki je z dopisom z dne 29. avgusta 1919, št. B III. 333/58 ex 1919 komisiji odgovorilo, da za povišanje draginjskih dokladov užitniskim uslužbencem na Kranjskem v državnih sredstvih, katerim je sedaj prištevati tudi v proračunu izkazane bivše deželne dohodke, ni našti kritja in da naj ostanejo zato draginjske doklade kranjskih užitninskih uslužbencev neizpremenjene in to tembolj, ker mora itak prej ali slej priti do enotne ureditve užitninskega vprašanja v celi Sloveniji. — Iz te obrazložbe je razvidno, da ima komisija vezane roke in da pri najboljši volji ni v stanju nakazati užitniskim uslužbencem enake draginjske doklade, kakršne so bile od 1. julija 1919 dalje dovoljene državnim uslužbencem, časi prizna, da je pri obstoječih draginjskih razmerah položaj užitniskim uslužbencem težaven. Komisija se je bavila tudi z vprašanjem, če bi sploh ne kazalo, zakup odpovedati. Zato pa se komisija vzlic znatnim izgubam podjetja vendar ni mogla odločiti, ker bi prišlo potem službe užitninskih organov sploh v vprašanje. — V Ljubljani, dne 3. oktobra 1919. — Dr. **Karel Triller.**

— **Uradne ure na sodnih.** Predsedništvo višjega deželnega sodišča v Ljubljani je določilo za okrajno in okrajno sodišče v Novem mestu ter za okrajna sodišča v Kočevju, Kostanjevici, Metliki, Mokronogu, Trebnjem, Žužemberku, Ribnici, Vel. Laščah in Višnji gori za čas od 15. oktobra 1919 do 15. aprila 1920 uradne ure ob delavnikih od 8. do 12. ter od 13. do 15. ure.

— **Griza v občini Dobrova pri Ljubljani** se znatno širi. V vasi Brezje je že precej dogospodarila in je še vedno ni konec. Tudi s Hruševke so prinesli že tri mrljice; v Podsmreki in v Kozarjah se je bolezen šele nanašala. Ljudstvo je prestrašeno in si ne zna varovati v takih slučajih. Pozivljamo merodajne oblasti, da store kaj v obrambo te težke bolezni.

— **Smrtna obsodba.** Porotni senat je obsodil na smrt na vešalih Ivano Marvodiševsko, 47 letno posestnico iz Podloža, občina Ptujška gora, ker je zavedla 18 letnega Joška Šošarka, da je domov vračajočega se njenega moža udaril po glavi, vsled česar je mož umrl na licu mesta. Oba obsojenca sta priznala svojo krivdo. Šošarko je obsojen na 8 let težke ječe.

— **Visokošolcem iz zasedenega ozemlja.** Ker je še vedno mnogo akademikov-beguncev popolnoma neinformiranih o korakih, ki se za njih napravljajo, se daje tem potom naslednje v upoštevanje in pojasnilo. — V Zagrebu se je ustanovilo letošnje počitnice društvo »Udruženje jugoslavenskih akademikov-beguncov«, ki si je stavilo v prvi vrsti nalogo preskrbovati svoje člane z zadostnimi gmotnimi sredstvi v svrhu njihovega študija. Društvo je nadstrankarsko, član pa postane lahko vsak jugosl. visokošolac, ki je doma iz jugosl. ozemlja, priklopljenega drugim državam. Po vseh vseučilišnih mestih tu in inozemstva (začasno samo držav bivše Avstroogrske), kjer študira najmanj 10 jugosl. akademikov-beguncev, se ustanavljajo avtonomni odseki U. J. A. B., ki so radi enotnosti organizacije le v skupnih zadevah vseh akad.-beguncev vezani na centralno društvo v Zagrebu. — V dosego svojega namena je U. J. A. B. v Zagrebu (kakor preje tudi že za svoje zagrebške člane), za akad. begunce v Ljubljani zahtevalo od centralne vlade v Beogradu poleg begunske podpore mesečnih 250 K (skupaj toraj 370 K), kar se smatra z ozirom na to, da obstojajo »akademikne menze in domi«, kot mesečni eksistenčni minimum akademika-begunca (že preskrbljenega z obleko in perilom) brez vsake druge redne podpore. Redne podpore (od doma, sorodnikov ali štipendije) se bodo pri razdeljevanju podpor upoštevale. Rešitev od strani centralne vlade se pričakuje v najkrajšem (?) času. V Ljubljani je začasni odsek že ustanovljen in le radi tega ne more še javno nastopati, ker niso še določena pravila od vlade odobrena, kar se pa pričakuje v teku prihodnjih dni. Natančnejše informacije pri tajniku, Pražakova ul. 3. I. nad. Vsi slovenski časopisi se naprošajo, da to notico ponatisnejo.

— **Če je poštar siten.** V Lukovici je poštar Alojzij Tomažič, ki je v uradu precej siten, kar smo že v »Slovincu« pogrājali. Dne 6. avgusta t. l. je imel nastop s trgovcem Alojzijem Cerarjem in z njegovim sinom Alojzijem Cerarjem ml. Zaradi ostrih besedi sta bila sicer oba gospoda Cerarja radi pregreška po § 104. srbskega kazenskega zakona obsojena in sicer oče v 14, sin pa v 5-dnevni strogi zapor, toda razprava je pokazala, da je gospod Tomažič res v uradu siten in da ima z strankami vedno nepotrebne nastope. S »hudičevno babo« je zmerjal Marijo Biček iz Lukovice, ker mu je prinesla nazaj nežigosane bankovce, katere ji je dal izplačati; bankovce je pa prijel in jih je vrget po tleh. Bičkovo je ovažil pri okrajnem glavarstvu, kjer so jo po oprostiti. Nastopa je imel g. Tomažič tudi z davčnim slugom gospodom Petrom Štrbanom in z gospodom vladnim svetnikom Andrejkom v Ljubljani. Orožniški stražmojster Šter je pričal, da se je 31. decembra lani stregel z gospodom davčnim kontrolorjem Hermanom in da so moral hudega gospoda pomiriti g. župan Kersnik in posestniki Hrast, Černe in Zarnik.

— **Usposobljenostne preizkušnje za obče ljudske in za meščanske šole** v jenskem terminu 1919 se prične na drž. učiteljsku v Ljubljani v petek, dne 7. novembra ob 8. uri. Pravilno opremljene prošnje za pripust k usposobljenostni preizkušnji je po šolskem vodstvu predložiti pravočasno šolskemu svetu, da bodo najpozneje do 31. oktobra v rokah izpraševalne komisije.

— **Dijaški transport v Brno.** Visokošolci, ki nameravajo iti v Brno z dijaškim transportom okrog 15. t. m., naj se prijavijo pisмено ali ustmeno med 14. in 17. uro najkasneje do 8. t. m. pri g. Viktorju de Gleria, vet. med., Ljubljana, Slomškova ulica 3. Potne listine in izvoznice naj si vsak sam pravočasno preskrbi. Dan odhoda se bo naznanil v časopisih.

— **Za upravitelja novinarskega urada** na hrvatski deželni vladi je namesto odstopivšega Antona Schlegla imenovan Ante Brozović, tajnik Hrv. nov. društva.

— **Splošni gostilničarski kongres** iz vseh dežela kraljestva SHS je sklican v Novi Sad za dneve od 21. do 23. t. m. Na dnevnem redu bo v prvi vrsti alkoholno vprašanje. Gostilničarske organizacije same žele, da se določbe zastarelega obrtnega in točarskega zakona času primerne reformirajo ter bodo na kongresu same predložile načrte za moderne reforme. Na kongres so povabljeni tudi vinogradniki, pivovarnarji, žganježgalci, vinotrčci in vsi drugi prizadeti interesi. V Zagrebu naj bi se prihodnje leto poleg strokovne ustanovila tudi višja šola za gostilničarstvo in kavarništvo.

— **Razpis službe.** Pri okrajnem glavarstvu v Ljubljani je namestiti okrajnega slugo za vrhniško občino. Pravilno kolekovane prošnje, opremljene z dokazili o starosti, o državljanstvu in o dosedanjem službovanju, nadalje z zdravniškim spričevalom o sposobnosti za izvrševanje naj se vložijo do dne 15. oktobra 1919. Letna plača 1000 K in za leto 1919 30odstotna draginjska doklada. Vojni invalidi imajo prednost v zmislu naredbe deželne vlade za Slovenijo v Ljubljani z dne 20. 11. 1918, št. 115, Uradni list. — Vladni svetnik Lasič s. r.

— **Plače slovenskih častnikov.** Piše se nam: Vsak pameten človek vé, da v državi, ki se ravnokar snuje in konsolidira, ne more biti vse v redu. Na drugi strani pa tudi vsak pameten človek vé, da bi pri nas lahko bilo marsikaj v redu, in vendar ni. In tega ni seveda nikogar volja prenašati. V to poglavje spadajo tudi častniške plače, katere je neka že davno izšla naredba vsem izjednačila — in sicer vsem enako. A ne dovolj, da pozna kraljestvo SHS oficirje prve vrste, pozna sedaj tudi oficirje druge in tretje vrste. V prvi so srbski, v drugi bivši avstrijski, nesporeti aktivni, v tretji pa misera plebs bivših avstrijskih neaktivnih oficirjev. Kajti navzlic vsem odredbam, da so plače enake, si je neki modrijan izmislil, da velja ona naredba samo za aktivne, za ostale pa ne. Tako samovoljno razlaganje pa, ki krati častništvu tiste pičle plače, pa je nekaj takega, kar gotovo nikdo ne vtakne mirno v žep. Ne dovolj, da je čudna aktivna previdnost raznim denunciantom in nemškutarjem, ki do preobrata za nas niso poznali drugega nazivanja kot

in podobno, že davno omogočila vstop v SHS-vojsko, in da neoporečni ljudje čakajo že 9 mesecev na vsprejem, je vendar uvaževati, da vsak kvalificiran rokodelc, vsak mizarški ali sodarski pomočnik pride na najmanj 1200 K mesečno, a da jih slovenski precej »pismeni« kapetan, in bodisi da je avditor ali zdravnik, torej menda dovolj kvalificiran delavec, nima niti tisoč, v nižjih šaržah pa še dosti manj. Kako naj živi, osobito, če je oženjen in ima še par otrok, s temi dohodki? Za tako postopanje pač ni drugega izraza kot navaden škandal. Kaj morda misli izvestna gospoda, da bo z našimi ljudmi pometala, kakor se ji bo zljubilo? Čemu pa izhajajo naredbe, če jih prvi koruptni mogotec lahko prevrže po svoje kakor hoče? Apeliramo na naše poslance, da poseže vmes, in napravijo red, in sicer nemudoma. Kaj pa želi še izvestna gospoda? Da izgubi še tistih par inteligentov, ki so stebri naše prihodnosti! Dobro, naj jih zaigra, in videla bo, kam bo zavozila državni svoj voz! — Od druge strani se nam piše: »Nered je od dne do dne večji. Sedaj izplačujejo častniške plače pri mestnem poveljstvu. V ta namen je določena majhna sobica, kjer se tare poleg častnikov ves dan moštvo in drugi ljudje, ki imajo kaj zahtevati pri blagajni. Če hočeš priti do svoje gaže, ali bolje rečeno do svojega »lonca«, ki je nižji od onega cestnega pometalca, se preraš po cele ure, ker pri blagajni račune šele »sestavljajo«. Ali ni vsaj časa škoda, da se na tak način po nepotrebnem ubija? To so res razmere, ki kriče do neba, in sili smo jih do grla.«

— **Kdo izmed vrnivših se Amerikancev** vé povedati, v katerem kraju Amerike biva Tomc Zorko, ki je leta 1914. bival v Kaliforniji 144 South Bright Ave Whittier. Sporoči se naj na Marijo Zorko, Srednje Grčevje 6, p. št. Peter pri Novem mestu.

Iz Prekmurja.

— **p Avtomobilska zveza Prekmurja z Mariborom.** Poroča se, da bo kmalu vozil med Mariborom in Radgono avtomobil in sicer zgodaj jutraj iz Maribora po tej-le poti: Sv. Marijeta na Pesnici, Sv. Lenart v Slov. Goricah, Sv. Trojica v Slov. Goricah, Radgona. Iz Radgone v Maribor se bo vračal ob 4. uri popoldne. Na avtomobilu bo prostora za 12—15 oseb.

— **p Most čez Muro.** V Ljubljani so odgovorili deputaciji, ki je prišla zaradi mostu čez Muro, da pride vojaštvo iz Koroške, ki bo popravilo pota do brodov in napravilo dva velika broda, s katerimi bodo lahko tudi avtomobile prepeljavali. Kaj pa, če Mura zamrzne? Za prvo silo zadošča brod, toda neobhodno potreben je most, da dobimo en most na Gornjem

Prekmurju na Petancih, drugega pa na Dolnjem v Dokležovji ali pa Bistrici.

— **p Otvoritev denarnega prometa pri poštini uradih Murska Sobota in Beltinci.** Dne 26. septembra se je otvoril zaenkrat pri prekmurskih poštini uradih Murska Sobota in Beltinci razen pisemskega prometa tudi promet s poštini nakaznicami in denarnimi pismi.

— **p Za potovanje po železnici iz Špilja proti Ljutomeru** je potrebna izkaznica brez slike, katero izda komisariat, toda podpisati jo mora poveljstvo dravske divizije.

— **p Razbojniško četo** so ujeli v Subotici Strahovala je celo okolico. Roparski glavar podnarednik Grujić, je ubit, njegov glavni pomočnik težko ranjen, ostale roparje so ujeli.

Kaj je s krompirjem?

Včeraj smo se morali pečati z zanimivo zadevo krompirja, ki jo je sprožil dr. Tavčar, za kar smo mu zares hvaležni. To mu štejemo tako zelo v zaslugu, da mu niti ne zamerimo, če nas je napak razumel, če meni, da smo »nervozni«, da »zlivamo svojo jezo na župana«, da »debele solze točimo« in da »skušamo z loparjem pobiti vsacega, ki ni prijatelj izvoznice«. Zlasti glede prijateljstva z izvoznici nas čislani g. župan slabo pozna. Žal nam je, da mu moramo šele pripovedovati, kar bi on že lahko vedel: da smo nasprotniki vsake zasebne špekulacije z izvoznici, da hočemo, naj le-te služijo le zboljšanju valute in revne zaloge potrebnega tujege blaga, ter da vse naše včerajšnje pisanje meri le na to, naj bi se korupcija z izvoznici prenehala. Gospod župan podčrtava zahtevo, naj bi se izvoznicarjem povedalo, da so izvoznice sistirane. Ta misel je zelo dobra, a žalibog ni tako zelo originalna, zakaj mi smo svoj čas zahtevali, kar Vam morda tudi še ni znano, gospod župan, naj se vse to čudno gospodarstvo z izvoznici revidira, in bi danes pozdravili odlok ministrstva, ki bi vse izvoznice razveljavil ter začel nove izdajati s previdnostjo in po potrebi.

Glede tega se morda z gospodom županom strinjamo. Ne strinjamo se pa z njegovim naziranjem o mestni aprovizaciji. Naše mnenje je namreč, in naj se tudi g. županu zazdi »skoraj farizejsko«, da bi skrb za prehrano mesta morala ostati tudi potem še, ko se začne prosta trgovina. Skrb za prehrano je stvar vsakega gospodarstva v vseh razmerah, zasebnega in družinskega, pa tudi mestnega. Takega farizejskega naziranja nismo samo mi. O včerajšnji prehranjevalni seji pri deželni vladi pravi namreč uradna objava:

»Poudarja se naposled, da ministrska naredba v § 4 izrecno priporoča, da naj občinske in druge aprovizacije delujejo še naprej in da naj se nabavijo večje, ne prekomerne zaloge, da se morejo z njimi regulirati cene. Državne oblasti jih bodo pri tem podpirale na vso moč, zlasti s tem, da bodo preprečile vsako možnost izvoza iz okoliša dotičnih aprovizacij, dokler ne bodo dovolj pokrite.« Pri tej seji ni bilo ne enega klerikalca, gospod župan.

Gospod župan, Vi pišete samo o občinski plati tega vprašanja. Razumemo, da Vam je le-ta najvažnejša, ker hočete biti skrben čuvaj svojega mesta. Dovolite pa, da Vas opozorimo še na drugo plat zadeve, o kateri se je začelo razpravljati ravno po Vaši zaslugi. Nam se zdi, da še ni vse opravljeno, če sedanjio napako popravimo, ampak smatramo za potrebno, pregneti iz naše uprave vsako sled duha po korupciji. In vsa ta zadeva ni ravno dehteča. Opozarjamo Vas na naslednja dejstva: 1. Predvčeršnjim je osrednji urad belgrajski ugotovil v Vašem listu, da prehranjevalni urad ljubljanski tri mesece ni odgovoril na vprašanja o potrebi v Sloveniji; danes je ljubljanski urad pri seji v deželni vladi ugotovil, da je odgovoril takoj, ko je dobil vprašanje. Kaj sodelite o tem, da postavlja en urad drugi urad na laž in da izdaja sedanje ministrstvo izvoznice za živež, preden ve, koliko naša dežela potrebuje? Ali je tako ravnanje korektno? 2. Gospod župan, Vi govorite imenoma samo o Gospodarski zvezi, kakor bi bila ona kriva vsega pomanjkanja krompirja. Hkrati veste, da je ta zavod dobil izvoznice le za 200 vagonov krompirja in da je drugih izvoznice petkrat toliko. Kdo je dobil te izvoznice in od koga? Ali so jih dobila združena podjetja, kar je Gospodarska zveza? 3. Vaš list piše, kakor bi vse te izvoznice bil dal dr. Korošec. Ali Vam ni znano, da se je nered v prehrani začel, ko je dr. Korošec ta resort pustil? Ali ni res, da je dr. Korošec dal Gospodarski zvezi izvoznice le za 100 vagonov, ki jih moremo in moramo izvoziti — saj beremo še danes, ko se Vi pritožujete na pomanjkanje, v Vašem dnevniku dva debela inserata, ki ponujata krompir — in da se je korupcija začela potem, ko je prevzel vlado demokratsko-socialistični blok. To ugotavlja včeraj »Narod« sam, ki piše: »Ugotavljamo, da smo imeli priliko videti celo kopo izvoznice za krompir, ki

a čevlji z lesenimi podplati. Mestna aprovizacija ima v zalogi še nekaj parov čevljev z lesenimi podplati za delavce in služkinje. En par stane 20 K. Kdor rabi take čevlje, naj se takoj zglozi na magistratu, Galetova hiša, pritličje, levo. Pozneje takih čevljev aprovizacija ne bo več dobila in oddajala.

Naročajte „Slovenca“!

Koledarji 1920. Izšel bo zelo lep, nedosežno praktičen žepni koledarček, in sicer okrajšana izdaja za malo ceno in okusno vezana popolnejša izdaja.

Prodajamo samo duhovniku, srebrno, poslačeno verižico za kanonika. Ročno delo. Teža 20 dkg. Cena 1000 K. Naslov pove upravištvo pod št. 58.2.

Dijak iz nižjega razreda realke se sprejme k posredni rodbini na brano in stanovanje. Ponudbe naj se naslovi na upravo „Slovenca“ pod št. 5800.

Učenec poštenih starišev se sprejme na Stajerskem. Ponudbe pod „Učenec“ na upravo lista.

Harmonij, dobro obranjen in trovrstna dvoglasna harmonika se proda. Naslov: Podgrad, Grm št. 13 pri Novem mestu.

Kosilne posode od ameriškega proizvajalca kupuje SEVER & KOMP. Ljubljana, Wolfova ul. št. 12.

Posopie, pripravno za tovarno, se reflektira se na vodno silo ali na električni tok. — Ponudbe na Ljubljana poštai predal 162.

Akademik, begunec išče primerne službe v trgovini z mešanim blagom na Stajerskem. Ponudbe pod „Učenec“ na upravo tega lista.

Učiteljico, ki govori nemško in francosko, iščem k 16 letni deklci v Zagreb. Prednost imajo ona, ki umejo glasbo in so voljne pomagati v hišnih poslih. Dr. Tomo Kumičić, odvjetnik, Zagreb.

Učenec za špecerijško trgovino se sprejme. Franja Košak, Sv. Florjana ulica 1. Ljubljana.

Njiva se proda ležeča ob cesti blizu Kolinske tovarne. — Prostor je pripravljen za trgovino ali gostilno. Natančnejši podatki se lahko poišče na Sv. Petra cesti št. 51.

Prodala se bo v nedeljo 5. oktobra ob 8 uri popoldne na s štirimi sobajavnimi dražbi v kletjo in vrtom. Šafar, Stožice 62, Ježica.

Trstje (Štorje) se dobi v vsaki množini Ljubljana, Jersnova ulica št. 11.

Oves na posamezne vreče se dobi pri Fran Pogačniku, Ljubljana, Dunajska cesta 36.

Vsako volno se dobro proda pri Fran Pogačniku v Ljubljani, Dunajska cesta 36.

Profesor
Dr. Botteri
ordinira zopet.

Dr. m. Klara Kukovec

strokovna zdrav. ni za ženske otroške bolezni, prej v Trstu, ordinira sedaj v Gospodski ulici št. 2 v Mariboru, od 8—9, in 14—15 ure.

V MARIBOR

se je preselil bivši asistent profesorja Metnitz-a na Dunaju

zobozdravnik

dr. Franc Kartin

In ordinira od 8. t. m. naprej

Grajska ul. (Burggasse) 9 v bliži

Vögererjod 1/2 9—12 in od 1/2 3—5.

Bukova drva

Stev. 2163.

Razglas.

5872 (3)

Mestno županstvo v Kranju razpisuje službo tretjega redarja, katero se lahko takoj nastopi. Plača po dogovoru. Prošnje opremljene z dokazili losedanlega službovanja je vložiti do 20. oktobra 1919 pri podpisanim županstvu.

Mestno županstvo v Kranju, dne 2. oktobra 1919.

Župan: F. Polak s. r.

ZIMA

se bliža! Ako hočete, da ostanejo Vaši otroci zdravi in čvrsti, dajte jim pristno ribje olje, ki se dobi v drogeriji Sanitas v Celju

Dalje Stenski skladnikoledar z velikimi številkami kakor lansko leto. Koledarji bodo v kratkem na razpolago v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

Nova zobna pasta. Lekarna v Brežicah je začela izdelovati novo antiseptično

Ito-pasto za zobe. Ito-pasta, prvi domači produkt v tej stroki, nadkrijuje vse podobne pripravke po kakovosti in učinku in je mnogo cenejša. Oprema je okusna in higijenična (prave cinaste tube). Prodaja se v vseh lekarnah, drogerijah in modnih trgovinah, na debelo pa v lekarni pri »Srebrnem Sokolu« v Brežicah.

Tvrčki, A. Grünfeld & Co., Dunaj VIII., Schönborngasse 13 in Friedrich Kapper, Dunaj VII., Kaiserstrasse 89, ponujate raznovrstne trgovske knjige, kakor tudi papir vseh vrst. Interesentje naj se obračajo naravnost do teh dveh tvrdk, ako želijo naročiti te vrste blago. 5832

Anton Kompare

žel. mojster

Zinka Kompare r. Omahen

poročena

Ljubljana, 5. vinetoka 1919.

Janko Meznarič

Francka Legatova

poročena

6. oktobra 1919

Jesenice

Zirovnica

**KAVARNA v
HOTELU TRATNIK**

zopet otvorjena v vrtnem salonu. — Planino na razpolago. Slavnemu občinstvu se priporočata L. Al. Tratnik.

Ordinarij dež. bolnišnice

dr. Jos. Pogačnik

zdravi zopet redno

očesne, ušesne, nosne in
vratne bolezni.**Učenec**

poštenih staršev, kateri ima veselje do trgovine z mešanim blagom, se sprejme takoj pod ugodnimi pogoji v uk pri tvrdki Polak in sopitar v Ormožu. — Prednost imajo absolventje kakor trgovske šole ali oni, ki so se že kje učili.

Sprejme se poštena
dekle ali udova

brez otrok v gostilno na prometnem kraju na račun. Založiti bi morala nekaj kavcije. Ponudbe pod št. 587 na upravištvo „Slovenca“.

Urni in zanesljivi
SALDAKONTIST,

vešč popolnoma slov. in nemškega jezika se sprejme tako. Reflektira se le na dobro moč, katera ima pri tej stroki večletno prakso. — Ponudbe pod navodbo plačilo h zahtev, s sliko in prepisi izpričeval je vposlati pod. trajno mes o na upravištvo tega lista.

Martin Žuran

sobni slikar

Ljubljana, Mestni trg št. 12

se priporoča slavn. občinstvu za vsa v to stroko spadajoča dela. — Izvršitev točna, cene zmerne.

oglie, smrekov les — — —
deske in trame kupuje
»Croatia«, gozdna ind.
delniška družba v Ljubljani,
Mar. Terezije cesta 2.

4 biljardne mize

s palicami in krogli ima na prodaj. — M. PIPPAN, Maribor, Grajska ulica št. 8.

Pisemske znamke

vojne znamke, znamke ob prevratu, ljubljanske, hrvaške, bosanske, srbske, sploh SHS, dalje italijanske, reške, Arad-Temesvar itd. kupim v vsaki množini po najvišji cenah. Ponudbe s cenami: A. Weiss, trgovina znamk, Dunaj I. Adiergasse 8.

KONJ

5 let star, težak se proda. Tomačevo 13 pri Ljubljani.

KRAVA

koncem oktobra bode imela četrto tele. Več se poišče pri igračnici »uri, Jezersko nad Kranjem.

Dva lepa težka

KONJA

za težko vožnjo proda radi nakupa tovrstne avtomobila tvrdka Zabret & komp., Britof pri Kranju.

Trgovci!

SLANINO

dobavlja najceneje tvrdka

B Šurjak i drug
Zagreb, Gunduličeva ulica 58.
Zahtevajte ponudbe!

DRVA,

mehka in trda dobavi in pripele na dom V. Scognetti, parna žaga za drž. kolodverom.

Vreče

vsake vrste in v vsaki množini kupuje vedno ter plačuje najbolje trg. firma J. Kušan, Kranj, Gorenjsko.

Povečane slike

do naravne velikosti, kakor tudi oltarne portrete na platno izvršuje umetniško po vsaki fotografiji Davorin Rovšek prvi fotografski in povečevalni zavod Ljubljana, ad. odvorska ulica št. 34 a

Kupuje se dobro ohranjeni
šivalni stroji in stojala
Ponudbe na Jos. Peletinc, Ljubljana.

Kupim

veliko blagajno Wertheim, registrir omaro, dve pisalni mizi brez nastavka, malo decimal tehtnico do 20 kg. — Ponudbe pod »Pisarna« na upravo lista.

Nudim, dokler traja zaloga, cementno

strešno opeko

(zarezo in okroglo), plošče za t. ak. cevi in razne druge cementne izdelke. Ant. Tršan, Kranj.

Večja množina

čebule

se ugodno proda v prodajalni Poljanske ceste 5. Ljubljana.

Pohištvo Dobri sodi

od priprostega do najfinejšega izdelka priporoča po solidni ceni FRAN ŠKAFAR, Ljubljana, Rmška cesta 16. Stavbeno in pohištveno strojno mizarstvo

za vino ali mošt se oddajo; za nje se vzame tudi dober hrusev mošt. Ig Paar, Jesenice, Gorenjsko. —

Jadransko hotelsko in kupališno dioničarsko društvo

Sušak-Reka, Zoonimirova ulica 102

Lastnik sledečih hotelov in sanatorijev:

Hotel Pension
„SPERANZA“
„IMPERIAL“
Opuzja.

Sanatorij in veliko
morsko kopališče
„THERAPIA“
Crikvenica.

Palace-Hotel
„MIRAMARE“
Crikvenica
Telefon interurb. 11.

Hotel-Pension
in morsko kopališče
„JADRAN“
Sušak-Reka
Telefon interurb. 2-14

vsaj hotel in sanatorij so najmodernejši in z vsem komfortom urejeni. — Oskrbna izvršena. — Otvorjeni skozi celo leto. — Vse naročbe prejema in daje pojasnila za Crikvenico uprava hotela „MIRAMARE“ v Crikvenici; za Novi: uprava hotela „SAN-MARINO“ v Novem; za Sušak: SREDNJI URED DRUŠTVA, SUŠAK-REKA.

Hotel-Pension
„SAN-MARINO“
Novi Vinodolski
Telefon interurb. 5.

Hotel-Pension
in morsko kopališče
„JADRAN“
Bakar.

Naslov za brzojave:
Jadransko društvo Sušak-Reka.
interurban telefon št. 9-5-9.

Hotel-Pension in veliko
morsko kopališče
„LISANJ“
Novi Vinodolski.

Naznanilo!

Kdor hoče svoje posestvo v Jugoslaviji zameniti s takim v Nemški Avstriji, se obrni zaupljivo na

prometno pisarno za posestva Jurij Dörner-ja
Sv. Vid na Glini, Koroško

ki take zadeve izvrši naglo in natanko v popolno zadovoljnost svojih naročiteljev. Nikaki predstroški! 2% opravilina ob sklepu.

! Za obnovitev hiš!

Instalacijski predmeti

za plinove in vodovodne naprave

armature iz medi, železne in svinčene cevi, pločevine, prama cin za varjenje, itd.

vedno v veliki zalogi pri

Henr. G. Zwilling, DUNAJ IX.
Berggasse 30.

Prosi se poprejšnje naznanilo obiskal

Barva vsakovrstno blago	kemično pere domače perilo (posila po isto na dom)	čisti obleke svečljotila ovratnike, zapestnike in srajce
tovarna Jos. Reich Ljubljana, Poljanski nasip 4 Podružnica Maribor, Gosposka ul. 38.		

:: UMETNE CVETICE ::

vseh vrst, kot cvetice iz blaga, voska ali papirja za vence in dekoracije, dalje mirte, mirtne cvete, mirtne vence, pomarančne popke in cvete dobavlja v vsaki množini v najlepši izvršitvi tovarna za umetne cvetice

Rudolf Zwinnert, Dunaj VI. Mollardg. 27

Zahtevajte cenik!

Zahtevajte cenik!

Moško perilo

razne vrste srajc, spodnjih hlač, spalnih srajc in mehkih ovratnikov nudi trgovcem samo na debelo

Domača tvornica rublja d. d.
Zagreb, Jelačićev trg 2, II. n.

Naročila po povzetju se izvršujejo z obratno pošto.

Priporočamo edino tovarniško zalogo šivalnih strojev za rodbino in obrt ter njih posameznih delov.

Istotam se dobijo **potrebščine** za šivilje, krojače in čevljarje ter galanterijsko in manufakturno **blago za obleke.**

JOS. PETELINC, Ljubljana, Sv. Petra nasip, za vodo desno.

„Carovlaci“ z Dunaja v kraljestvo SHS.

K naši zadnji notici v časopisih o vpeljavi, prevažanja paketov, zabojev itd. Dunaj—Ljubljana potom tvrdke Eger & Co. pripominjamo še, da tvrdka Eger & Co. **ne prevzame** paketov, ampak samo večje pošiljke, kakor tovarne zaboje itd.

Nasprotno temu smo dobili danes poročilo z Dunaja, ki se glasi:

„Spedijska tvrdka **Caro & Jelinek, Dunaj** (Filijalka v Pragi, Biskupska ulica 7) odpravi vsaki torek in petek v tednu pod znanombo „Carovlaci“ direktno posebni tovorni vlak od južnega dunajskega kolodvora v kraljestvo SHS. Carovlaci ne vzamejo medpotoma nobenega blaga, bodo spremljani od zanesljivih oseb in nudijo najhitrejšo in najvarnejšo odpravo blaga iz Nemške-Avstrije, Čehoslovaške in Nemčije v Ljubljano.

Prvi Carovlak je odšel z Dunaja 23. IX. s štirimi vagoni za Ljubljano. Pojasnila daje gornja tvrdka na Dunaju in v Pragi in tukajšnja tvrdka R. Ranzinger.“

Nemško-Avstrijski urad za trgovski promet, podružnica Ljubljana.

Ljudska posojilnica

v Ljubljani, v lastnem domu Miklošičeva cesta šte. 6
obrestuje hranilne vloge po čistih

3%

Ljudska posojilnica v Ljubljani je največja slovenska posojilnica in je imela koncem marca 1919 nad 40 milijonov kron vlog in nad 1 milijon enostisoč kron rezervnih zakladov.

Posojila se dovoljujejo na osebni kredit (proti menici) na hipoteke in v tekočem računu.

Ljudska posojilnica stoji pod neposrednim državnim nadzorstvom.

Potniki! Menjalnica Pozor!

nasproti južnemu kolodvoru menjuje ob vsaki uri
valute po najvišjem kurzu.

Hranilnica Mestne občine Celje

Ustanovljena v letu 1865

Stanje vlog koncem 1. 1918 K 16.687.328'61. Izplačani darovi K 1.613.468'39
Rezervni zaklad, naložen v mestnih hišah, glasom knjig koncem 1. 1918
K 851.431'82. Cenilna vrednost K 3.000.000.

prevzema

vloge na knjižice z dnevnim obrestovanjem po 3% in
v tekočem računu (konto-korent) istotako s 3% brez
provizije, zaračunajo se le lastni stroški.

Rentni davek se ne odbije od obresti. — Vlagateljem
so na razpolago brezplačno poštne položnice.

Nepremočljivi dežni plašči

iz la Švicarske gume, dokler traja zaloga. — Velika izbira manufakturnega
ter tu- in inozemskega modnega blaga, bogata zaloga oblik lastnega izdelka
po najnovejših krojih, srca barvanih in belih, ovratnikov, samoveznik, sport-
nih čepic itd. itd. v prvi kranjski razpoložljivi

Schwab & Bizjak, Ljubljana

Dvorni trg št. 3 Pod narodno kavarno
Lastni modni atelije.

Naročajte „Slovenca“!

„OPALOGRAF“

najnovejši

razmnoževalni aparat

potom neobrabljuje in toraj nadomestila nepotrebne

Opal steklene plošče

Opalograph-Compagnie Ges. m. b. H.

DUNAJ VI, Theobaldgasse 13

Naslov za brzojavke: Opalograph Wien. — Telefon 11.183.

Za Jugoslavijo in Ogrsko se **iščejo zastopniki.**

Izdaja konzorcij „Slovenca“.

Odgovorni urednik Mihael Moškerc v Ljubljani.

Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

Naznanilo!

Tvrdka

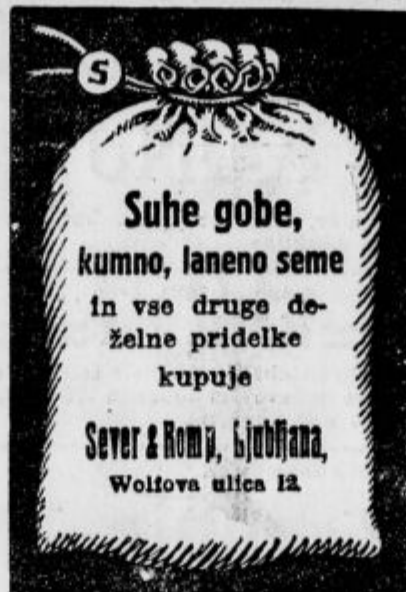
R. Miklauc

se je preselila

iz dosedanjega trgovskega lokala v lastne prostore **Pred Skofljo št. 3**
Lingerjeva - Medarska ulica tik škofijske palače, kjer se nahaja trgovina „Pri
Skofu“. — Podpisani se zahvaljuje za izkazano zaupanje ter se priporoča za
mnogobrojni obisk z zagotovitvijo najboljših postrežbe.

Spoštovanjem

R. Miklauc.

Prvorazredna pisarniška moč, perfektno

knjigovodja

z dolgoletno prakso kot glavni knjigovodja in komercialni vodja, s popolno izobrazbo v vseh trgov. in pis. poslih, korespondent v slov., hrv. in nemškem jeziku, z najboljšim sprič. in pripor. zeli premeniti svoje sedanje mesto v kako večje tovar. ali industr. podjetje. Cenj. pon. upravi lista pod „Prvorazredna moč“ 5848.

Proda se:

1 parni stroj

s kompletno napravo, obstoječo iz treh kotlov, 1 DYNAMO STROJ istomerni tok, 1 KOMPLETNA PRETIKALNA PLOŠČA, 1 POLNILO (Ladeagregat), 13 kompletnih ELEKTROMOTOROV.

Dopise pod „Elektromotore“ na Anončno ekspedicijsko AL. MATELIČ. Ljubljana, Kongresni trg 3.

ERKA d. z. o. z.

Dunaj IV., Seisgasse 18/B.

Razprodajalci zahtevajte spec. ponudbe.

Katerije zarnice vseh tipov
elektrotehni predmeti

Gen. rep. za kraljestvo SHS
Janko Pogacar Ljubljana Mestni trg 25

WESTINGHOUSE
WATT
KREMENEZKY
METAX
EXPORT&IMPORT
ELEKTROTEHNIKA-TEHNIKA

Nič ne ponujamo in nič ne anonsiramo, ker dobro blago se samo prodaja, mi kupimo le vsako množino
**lanenega semena, prazne oljate sode in dobre jute-
ste vreče. — Zabret & Komp., tovarna olja in firneža
v Britolu pri Kranju.**

Rogaška Slatina

Tempel vrelec: Najboljša namizna voda, najbogatejša na ogljikovi kislini. Pospešuje prebavljanje in preosnavljanje. —

Styria vrelec: Zdravilna voda proti kroničnemu katarju želodca in čreves, najboljši pripomoček proti slabemu prebavljanju in teku, boleznim jeter in ledvic, sladkorna bolezen.

Donati vrelec: Najmočnejši vrelec svoje vrste, posebno dobro sredstvo proti črevesnemu katarju, želodčnemu kamenu, sladkorni bolezni, debelosti, putiki, hemoroidom itd. —

Rogaška slatina je najbolj priljubljena in se v obče največ zahteva. To pa radi tega, ker je izmed vseh alkalično-saliničnih rudninskih kislin. — Ta slatina je najokusnejša krepčilna in oživljajoča pijača; obenem pa tudi najboljšo sredstvo s katerim se obvaruje v mrzlih krajih mrzlice. —

Rogaška slatina je najboljša namizna in zdravilna, mineralna voda, katera nima nikdar slabega okusa ali duha.

JUGOSLOVANSKI KREDITNI ZAVOD r. z. z o. z.

V Ljubljani, Marijin Trg 8, Wolfova ulica 1.

Poštni čekovni račun št. 11.323. — Brzojavni naslov: Jugoslovanski kredit, Ljubljana. — Telefon št. 54.

sprejema

hranilne vloge in vloge na tekoči račun ter jih obrestuje po

4%

čistih brez odbitka. Izvenljubljanski vlagatelji dobe poštne položnice.

Inkaso faktur in trgovske informacije.

Izdaja čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta. — Daje posojila na na vknjižbo- poročstvo, vrednostne papirje in na blago ležeče v javnih skladiščih.

Trgovski krediti pod najugodnejšimi pogoji. — Zavod je neposredno pod državnim nadzorstvom.